

Kommune 3.0 - Samskaping

Jorunn Sagen Olsen
Nettverksleder samling Oslo 6. mai 2022

1 av 1

AGDERUTFORDRINGEN

Samskaping

Hva er
samskaping?

Samskaping

Samskaping foregår i prosesser der offentlige organisasjoner utvikler og produserer velferd sammen med borgerne og ikke for borgerne.

Definisjon

Offentlig og privat og/eller sivile aktører
arbeider sammen gjennom å dele
kunnskap og ressurser med hverandre

Torfing, Sørensen og Roisland, 2017

KOMMUNE 1.0

Kommunen bestemmer
"ovenfra-og-ned".

KOMMUNE 2.0

Brukeren bestemmer.
"Kommunen bærer
deg gjennom livet".

KOMMUNE 3.0

Vi bestemmer sammen.
"Hva skal vi få til i
fellesskap i dag?".

«mobilisere ressursene i samfunnet»

Fra Kommune 1.0 til 3.0

klient ●

kunde ●

samprodusent ●

- Hva vil vi? Hold fokus på oppgaven
- Hvem kan hjelpe oss – andre berørte?
- Hvordan kan vi få de andre med? Skap engasjement
- Hva er riktig møtested?

Jacob Torfing

Samskaping

Hva er
samskaping?

Hva er din
erfaring med
samskaping?

**Dette er
individuel
og bygd på
din
erfaring**

**Hva andre ledere i
frivilligsentraler
har svart**

Ullent ikke-samarbeid
dynamisk sawspill
Prosess med flere som er positivt for alle med andre ressurser i fellesskap
likeverdig delaktig aktivitet
makt dra løstet
medbestemmelse
jobbe mot felles mål
tilrettelegge for å skape i lag
definisiensmakt
å ha egne mål i større sammenheng
i løfte hverandre
forstå hverandre
mefølelser

KS FoU-prosjekt

Forskersteam:

- Lars Ueland Kobro, SESAM, HSN
- Linda Lundgaard Andersen, RUC
- Helle Hygum Espersen, VIVE
- Kjetil Kristensen, SoCentral
- Cathrine Skar, SoCentral
- Håkon Iversen, SoCentral

Kommuner / Case:

- Arendal kommune, NAV, Kirkens Bymisjon og Bjellastrand gård
- Asker kommune, Asker Produkt, NAV, IKEA og Sisters in Business
- Trondheim kommune og JodaCare AS
- Steinkjer kommune og Friskgården
- Steinkjer kommune og NOEN AS
- Roskilde kommune og INSP!

Samskaping er noe annet enn medvirkning!

Det er ikke samskaping, når kommunen:

- Sender nesten ferdige løsninger på høring
- Involverer innbyggerne i forprogrammerte prosesser
- Flytter oppgaver fra det offentlige til private aktører for å spare

Jacob Torfing, RUC

Ansvar for service og tjenesters design

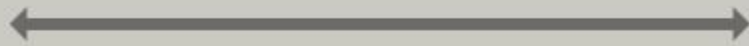
		Ansvar for service og tjenesters design		
		Profesjonelle planlegger alene	Profesjonelle og aktører i sivilsamfunnet planlegger sammen	Aktører fra sivilsamfunnet planlegger utenom profesjonene
Ansvar for produksjon av service og tjenester	Profesjonelle er ansvarlige for å levere tjenestene alene	Tradisjonelle profesjonelle tjenester	Profesjonelle tjenester hvor sivilsamfunnet har deltatt i planlegging (Tynn samskaping)	Ingen aktivitet
	Profesjonelle og aktører i sivilsamfunnet skaper sammen	Samarbeid om produksjon av profesjonelt planlagte tjenester	«CO-PRODUCTION» (Tykk samskaping)	Tjenester planlagt av aktører utenfor profesjonene, men med bidrag derfra
	Aktører i sivilsamfunnet leverer tjenestene alene	Bestillinger og anbudstjenester	Produseres utenfor profesjonene, men med profesjoners bidrag i planlegging (Tynn samskaping)	Selvorganiserte tjenester i sivilsamfunnet

CO-CREATION

CO-PRODUCTION

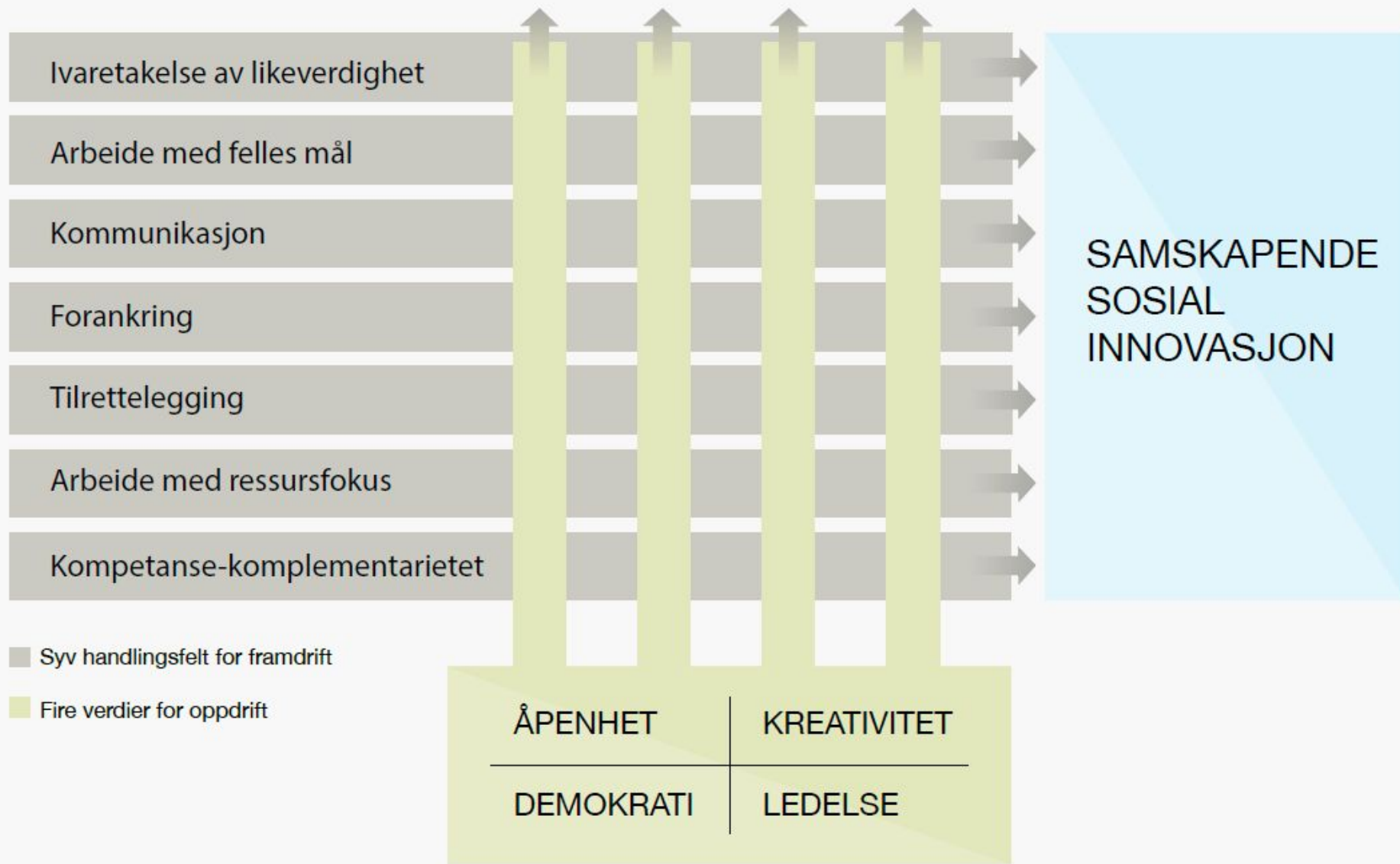
Tynn samskaping

Tykk samskaping

- Innbyggere inviteres som aktive og autoritative samarbeidspartnere, sammen med offentlige myndigheter og/eller private aktører
- En dialog på tvers av forskjeller som skaper større innsikt, forståelse og læring i situasjoner preget av likeverdighet.
- Ofte ad hoc hvor samarbeidspartnere trekkes inn i forskjellige faser av et utviklingsarbeid.
- Adresserer og omformer i liten grad makt og styring.
- Med røtter i forskning om forretningsutvikling, marketing og kommunikasjonsstrategi hvor forbrukere/kunder transformeres fra passive til aktive medskapere av produkter og tjenester.

- Likeverdig og kontinuerlig samarbeide om å utvikle, gjennomføre og evaluere velferdsytelser i en samlet kjede eller spiralbevegelse som gjentas og som enten gjennomføres en-til-en, eller som flere til flere personer og aktører gjør sammen.
- Et varig tidsperspektiv, uten ekstraordinær projektkarakter
- Kan gjennomføres på individ-, organisasjons-, og samfunnsnivå.
- Adresserer makt og styring og vil ofte omdefinere roller og relasjoner.
- Er en produksjonsform, mer enn en form for «høring».
- Med røtter i sosiologi og forskning om nettverk og sivilsamfunn/frivillig sektor.

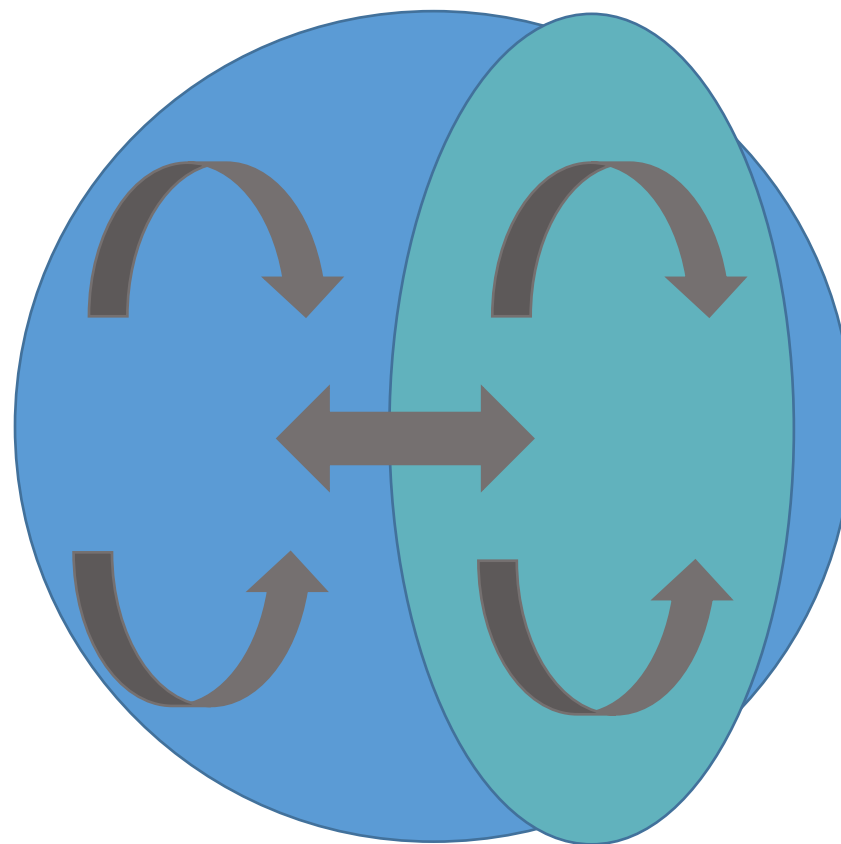
Kjerne betingelser for lokal sosial bærekraft

*«Hvem har ansvar for vedlikehold?
Hvor kan vi henvende oss?»*

Mangfold av roller:
Forvalter, tjenesteyter,
samfunnsutvikler

Kommuneorganisasjonen

*«når kultur setter i gang dialog,
er det park eller plan som får
innspillene i fanget»*

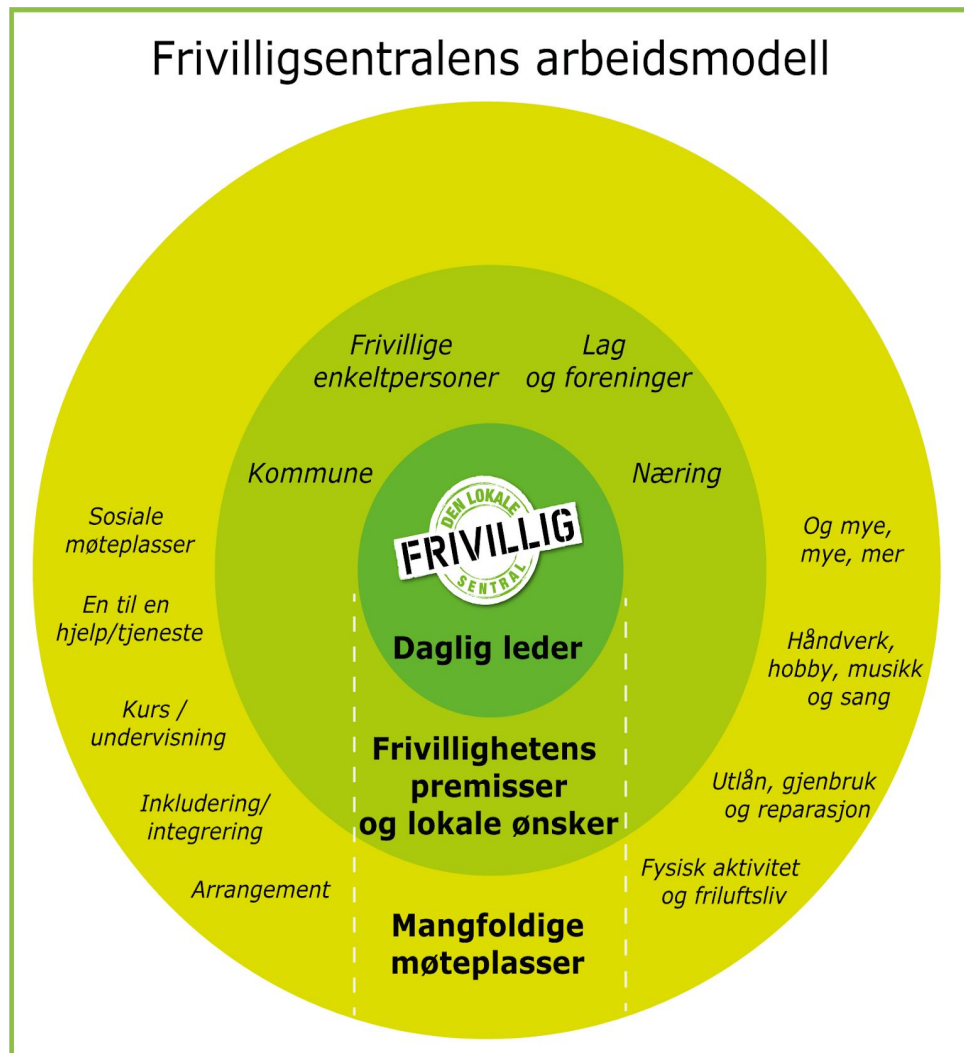
Lokalsamfunnets robusthet:
Hvem er lokalsamfunnets stemme?
Og hvor kan ideer og innspill utformes?

Lokalsamfunnet

*«Kunne vi skapt et nærmiljøsentert?
En lørdagskafé på fritidsklubben hvor
Innbyggerne og kommunen kan møtes?»*

«Vi har bydelsmidler dere kan søke på»

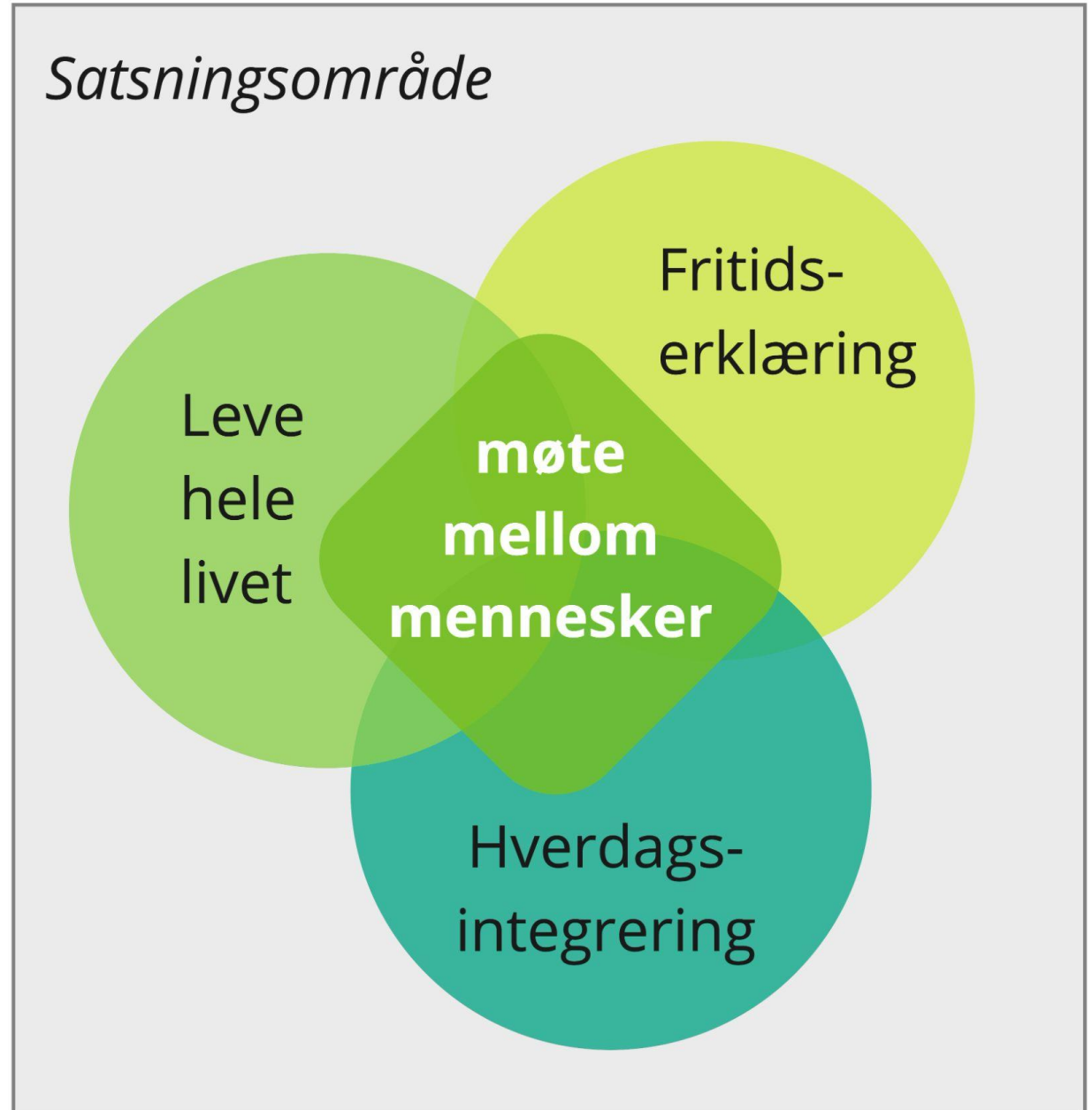
Frivilligsentraler som viktige partnere i samskaping prosesser!

Hvorfor?

Hvorfor dette satsningsområde?

- Økt kompetanse
- Tenk helhetlig “Sektor nedbrytende”
- Nasjonale Satsingsområde I
- Internasjonal - Bærekraftsmålene
- Økt forståelse på utfordringer vi må løse sammen de neste årene
- Fokus på ressursene i møte mellom mennesker

Frivillighetens år og sykkelturen 2022

Handbok

Vi har prøvd og designe flere produkter i samskaping ved nasjonal styringsgruppe og 4 arbeidsgruppe og fylkeskontaktene i arbeid med Leve hele livet.

Vi vet at ikke alt fungerer?

Tilbakemelding.....

Prøve ut....

ÅPEN | RAUS | NYSGJERRIG | MØTE MELLOM MENNESKER

Innhold

Introduksjon av prosjektet	4
Kart med fylkesoversikt og datoer	5
Bakgrunn for utvikling av håndbok	6
Prosjektbeskrivelse, organisering og forankring	8
Leve hele livet og Fylkeskontaktene	10
Hvorfor er Sykkulturen viktig?	11
Hvordan komme i gang?	12
Samskaping	13
Veien til målet	14
Inspirasjonsbank	16

- Magien i samskaping – å frigjøre ressurser
- i fellesskap forstå utfordringene, å nysgjerrig utforske egne og andres behov, muligheter og ressurser
- Grader av samskaping
- Hva skal til for å sikre dette?
- Hvem har makt i samskaping? Hva slags makt har vi?
- Hvilke metoder sikrer maktutjevning
- Hvordan får vi til likeverdige møter?

- Skal vi sikre dette må vi som har makt og posisjoner i å rigge samskaping ta ansvar for reflekterte valg – eks at enhver kan delta – likeverdig.

Midtre Gauldal Frivilligsentral

Første del av samling

Mål: Planlegg

Planlegg etappen: Definer etappen i fylket, hvor skal ruten gå?

-Registrer og meld fra om overordent rute.

Andre del

Mål: skap engasjement langs ruten

Hva kan vi gjøre langs ruten?
Hvem kan engasjeres? Hvem har ansvar for hva?

Tredje del

Mål: Praktikaliteter og Innholdsproduksjon

Bemann etappeteam. Rekruttering av syklist og piloter. Kvalitetssikre, endelig rutebeskrivelse (Tiltak til kjøreplan og trygg gjennomføring). Sørg for god og sikker gjennomføring sammen med lokalsamfunnet. Husk å melde inn tiltak til kjøreplan til Norges Frivilligsentral.

Fjerde del

Mål: engasjement og markedsføring
Skape engasjement hos det norske folk. Synliggjøre frivillighetens betydning (innholdsproduksjon til markedsføring). Arranger et signalarrangement? Kontakt lokal avis og presse eks NRK.

Prosjekt:

**- Aktive-
seniornettverk i
Vennesla
frivilligsentral**

Hva:

Co-creation

Produkt:

**Aktive Sammen
Tjeneste design**

Arbeidsmetoden forankret:

Co-production

Aktive sammen i arbeid med Fritidserklæringen

En tjenstedesign

Behov:

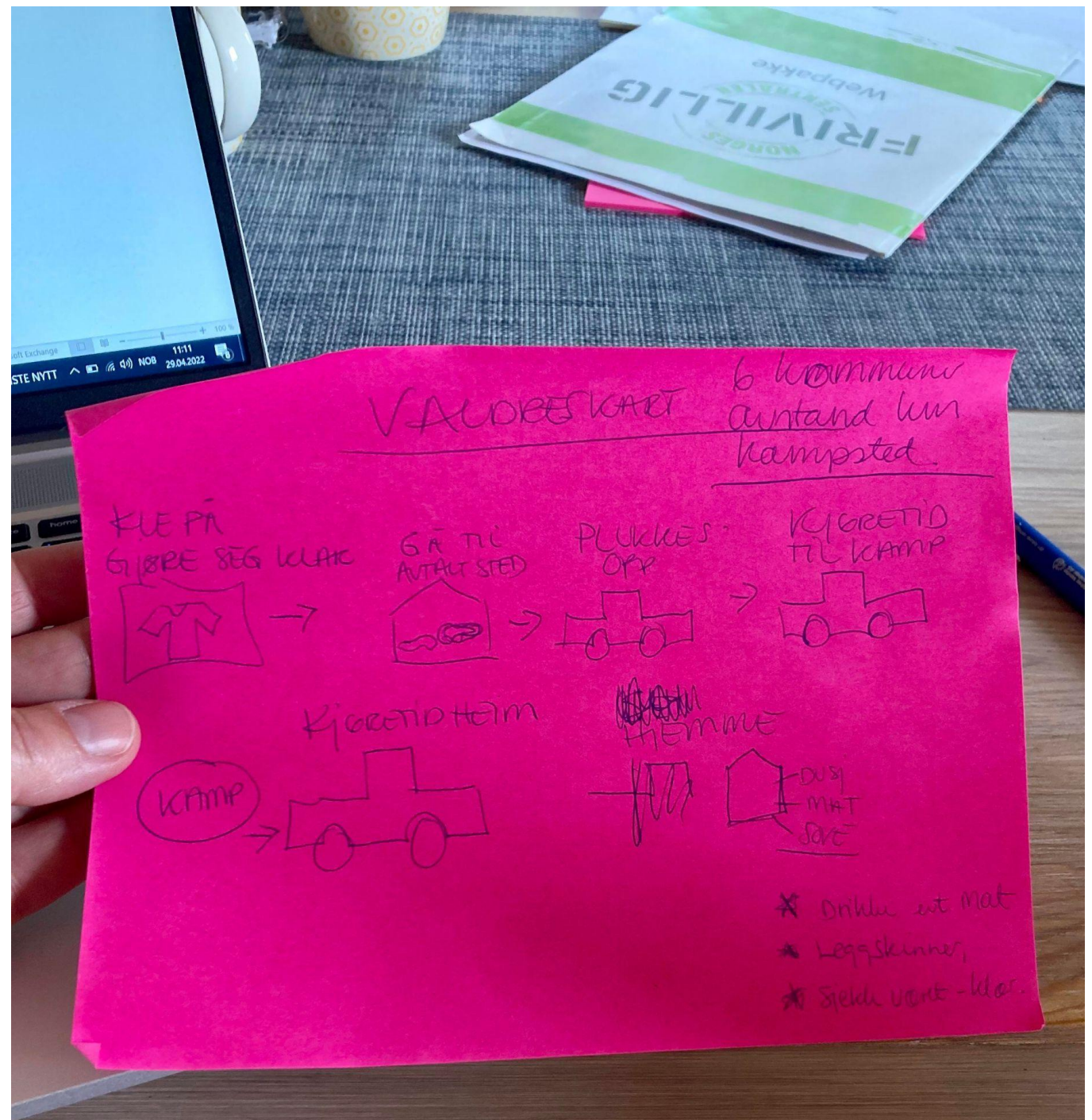
Arena for samskaping

- Prototype
- Grunnmur

Behov:

Komme til aktivitet

- Prototype

... menneskemøter

Hva tror du er viktig
i menneskemøter,
hvor ulike parter skal
skape sammen?

Tillit

*Tillit i organisationer
börjar i mötet mellan två
människor*

Hva er tillit?

- Tro på, forvissning om at noen er til å stole på eller har de egenskapene som kreves for å mestre en bestemt situasjon, utføre en bestemt oppgave ; tiltro
- Tro på, følelse av at noe er til å stole på, tåler å granskes eller utsettes for påkjenning ; tiltro
- Tro på, forvissning om en gunstig utvikling, et heldig resultat e.l. ; fortrøstning

Ref det norske akademis ordbok

Likeverd

5 forhold som bygger tillit

- Felles mål og målforståelse
- Foranking – tar tid, øker kunnskap
- Gode holdninger
- Gode prosesser
- Positive rammer – møteplasser - tid

Bygging av tillit mellom sivilsamfunn og kommune – en forutsetning for samskaping

- Forventningsavklaring – Hva inviteres deltakerne med på?
- Kontinuitet & gjentakelse – vise at man er til å stole på, leverer det man lover
- Informere & rapportere – hva er resultatet av samskapingen?

Hvilke spørsmål sitter du med nå?

Samskapingens verdimeslige grunnlag, sosial bærekraft som målestokk

Å sikre sosial rettferdighet

Hvordan ressurser, fasiliteter og muligheter fordeles, og hvordan negativiteter deles på tvers av samfunnet (Opp 2017:288)

- Rettferdig tilgang til:
  - bolig, nærmiljøsentra, skoler, barnehager, arbeidsplasser etc.
  - kollektivtransport, sykkelruter, gå-vennlige områder
  - åpne plasser, parker og friluftsområder
  - helse, livskvalitet, fravær av sjenerende virksomhet: støy, forurensning av luft, vann og jord
  - politiske valg og politiske prosesser

Å skape sosialt bærekraftige lokalsamfunn

Et sosialt bærekraftig lokalsamfunn har evne til å opprettholde og reprodusere seg selv på et akseptabelt funksjonsnivå (Dempsey et al 2011:293)

- ☐ Sosial interaksjon/sosiale nettverk*
- ☐ Stabilitet*
- ☐ Trygghet og sikkerhet*
- ☐ Stolthet og stedstilhørighet*

Kommune betyr fellesskap

- samskaping
- relasjonell velferd

Helse og trivsel skapes der
folk fødes, leker, lærer,
arbeider, pleier fritid,
shopper,
bor og lever
24 t i døgnet!